ANDREA BIONDI
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2025. február 6.[1]

C-17/24. sz. ügy

CeramTec GmbH
kontra
Coorstek Bioceramics LLC

(a Cour de cassation [semmítőszék, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Európai uniós védjegy – A bejelentő rosszhiszeműsége – A védjegyoltalom feltétlen kizáró okai – Kizárólag a termék funkcionális formájából álló megjelölés – A műszaki megoldás és a lajstromozott védjegyek közötti kapcsolat hiánya”

I. Bevezetés

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemben a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) a közösségi védjegyre (jelenleg európai uniós védjegy) vonatkozó, a 207/2009/EK rendelet[2] 52. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában előírt feltétlen törlési okoknak az e rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében felsorolt feltétlen kizáró okok valamelyikének fennállásán, illetve a bejelentő rosszhiszeműségén alapuló alkalmazási köre közötti esetleges átfedések kapcsán intéz kérdést a Bírósághoz.

2. Közelebbről a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a valamely műszaki megoldáshoz fűződő, lejárt szabadalom alapján fennálló jogok fenntartására irányuló szándék elegendő-e a bejelentő védjegybejelentés időpontjában fennálló rosszhiszeműségének megállapításához, amennyiben ezen időpontot követően bebizonyosodik, hogy a lajstromoztatni kívánt megjelölés semmilyen műszaki megoldást nem tartalmaz, és a szóban forgó védjegy ennélfogva nem törölhető a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének az e rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt feltétlen kizáró okkal (amelynek célja, hogy megakadályozza az olyan megjelölések lajstromozását, amely monopóliumot biztosítanak a védjegyjogosult számára az ilyen megoldásokra) együttesen értelmezett a) pontja alapján, amelynek célja, hogy megakadályozza az olyan megjelölések lajstromozását, amelyek a védjegyjogosult számára monopóliumot biztosítanak az ilyen megoldásokra.

[1] Eredeti nyelv: francia.

[2] A közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.).

3. E célból e bíróság három kérdést terjeszt a Bíróság elé, amelyek közül az első a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok közötti kapcsolatra, míg a második és a harmadik kérdés e rendelet 52. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmezésére vonatkozik.

4. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a CeramTec GmbH (a továbbiakban: CeramTec) által a Coorstek Bioceramics LLC (a továbbiakban: Coorstek) ellen indított védjegybitorlási kereset tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyben ez utóbbi a CeramTec tulajdonában álló három európai uniós védjegy törlésére irányuló viszontkeresetet terjesztett elő.

II. Jogi háttér

5. A 207/2009 rendeletet módosította a 2016. március 23-án hatályba lépett (EU) 2015/2424 rendelet,[3] majd 2017. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte és felváltotta az (EU) 2017/1001 rendelet.[4] A jelen ügyben *ratione temporis* az alapeljárás teljes tényállása a 207/2009 rendelet eredeti változatának hatálya alá tartozik.[5]

6. A 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának az alapügy tényállására alkalmazandó változata úgy rendelkezett, hogy a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha kizárólag olyan formából áll, amely „a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges”.

7. A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a szövege a következő:

„[Az uniós] védjegyet a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalhoz védjegyek és formatervezési minták)] benyújtott kérelem vagy a védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján törölni kell, ha

a) az [európai uniós] védjegy lajstromozására a 7. cikkben foglalt rendelkezések megsértésével került sor;

b) a megjelölést rosszhiszeműen jelentették be lajstromozásra.”

III. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések és a Bíróság előtti eljárás

8. A CeramTec különösen csípő- és térdprotézisekben felhasználásra kerülő műszaki kerámiaelemek fejlesztésére, gyártására és forgalmazására szakosodott, amelyeket protézisgyártóknak ad el teljes csípőprotézisek készítése céljából, amelyeket aztán végfelhasználóknak, például kórházaknak vagy ortopéd sebészeknek értékesítenek.

[3] A közösségi védjegyről szóló 207/2009/EK tanácsi rendelet és a közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2868/95/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnak (védjegyek és formatervezési minták) fizetendő díjakról szóló 2869/95/EK bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. december 16-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2015. L 341., 21. o; helyesbítések: HL 2016. L 71., 322. o.; HL 2016. L 110., 4. o.; HL 2016. L 267., 1. o.; HL 2017. L142., 104. o.).

[4] Az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.).

[5] Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy mind az állítólagos védjegybitorlási cselekmények, mind pedig a vitatott védjegyek bejelentésének időpontja – amely az egyetlen releváns időpont a törlésre irányuló viszontkeresetre alkalmazandó anyagi jog meghatározása szempontjából (lásd ebben az értelemben: 2020. január 29-i Sky és társai ítélet [C-371/18, a továbbiakban: Sky ítélet, EU:C:2020:45, 49. pont]) – 2016. március 23. elé esett.

9. A Coorstek egy amerikai jog szerint működő társaság, amely fejlett technikával készített, kerámia orvosi alkatrészek gyártásával foglalkozik, különösen csípő- és hátízületi protézisekhez, valamint fogpótlásokhoz.

10. A CeramTec egy Franciaországot megjelölő, EP 0 542 815. sz. európai szabadalom jogosultja volt, amely egy kerámia kompozit anyagra vonatkozott, és amely 2011. augusztus 5-én lejárt.

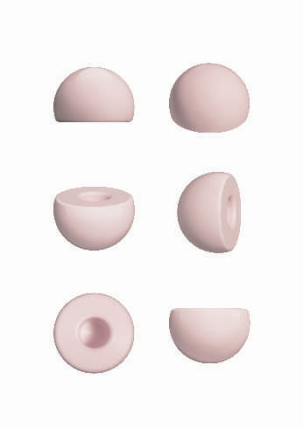
11. 2011. augusztus 23-án a CeramTec három európai uniós védjegy (a továbbiakban: vitatott védjegyek) iránt nyújtott be bejelentést, nevezetesen:

– a 010214195. számú védjegyet a 2010-es kiadású Pantone színskála 677C rózsaszín színére, amelyet 2013. március 26-án lajstromoztak egy 2011. július 21-i német védjegy elsőbbsége alapján,

– a lent látható, a Pantone színskála 677 rózsaszín színét használó 010214112. számú ábrás védjegyet, amelyet 2013. április 12-én lajstromoztak egy 2011. július 25-i német védjegy elsőbbsége alapján;

– a lent látható, a Pantone színskála 677 rózsaszín színét használó 010214179. számú térbeli védjegyet, amelyet 2013. június 20-án lajstromoztak egy 2011. július 26-i német védjegy elsőbbsége alapján.

12. 2013. december 13-án a CeramTec védjegybitorlás és élősködő verseny miatt keresetet indított a Coorstek ellen. A Coorstek viszontkeresetet terjesztett elő a vitatott védjegyek törlése iránt.

13. 2021. június 25-i ítéletével a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország) rosszhiszemű bejelentés miatt törölte a vitatott védjegyeket (a továbbiakban: a cour d'appel de Paris [párizsi fellebbviteli bíróság] ítélete).

14. E bíróság megállapította, hogy a vitatott védjegyek bejelentésének napján a CeramTec tisztában volt a króm-oxid azon műszaki hatásával, amely biztosítja az orvosi protézisekben használt kerámiagolyók szilárdságát és ellenállását, és hogy a CeramTec a golyók rózsaszín színének oltalmát kérte, amely a króm-oxidnak a kerámiában való jelenléte által kiváltott hatásból eredt. Ebből a bíróság azt a következtetést vonta le, hogy e társaságnak az volt a szándéka, hogy meghosszabbítsa a korábban lejárt szabadalmi oltalom alatt álló műszaki megoldáson fennálló monopóliumát, és megakadályozza a versenytársakat abban, hogy belépjenek az e szabadalomnak köszönhetően általa uralt piacra. A CeramTecnek tehát az volt a szándéka, hogy a védjegy funkciójától eltérő célból szerezzen kizárólagos jogot.

15. A CeramTec felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) ítéletével szemben. Kifejti, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdése b) pontjának olyan értelmezése, amely lehetővé teszi valamely védjegy törlését kizárólag azon az alapon, hogy annak bejelentője a műszaki megoldáshoz fűződő jogok fenntartását kívánja elérni, anélkül, hogy bizonyítást nyerne, hogy e védjegyoltalom ténylegesen biztosítja vagy fenntartja egy ilyen műszaki megoldás oltalmát, e rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontja hatályának megkerülését és e két rendelkezés alkalmazási körének figyelmen kívül hagyását jelentené. A jelen ügyben a CeramTec előadja, hogy szabadalmának lejártát és a vitatott védjegyek bejelentését követően derült ki számára, hogy a króm-oxid – amely az e védjegyek által használt rózsaszín színt adja – valójában semmilyen műszaki hatással nem bír. Ilyen körülmények között a vitatott védjegyek véleménye szerint nem téríthették el a védjegyjogot annak céljától. Azt állítja, hogy a bejelentő szándéka önmagában hatástalan, és hogy az ezzel ellentétes megoldás elfogadása azt jelentené, hogy a „rosszhiszeműség" fogalma kiskapuként működne a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának és 52. cikke (1) bekezdése a) pontjának együttes alkalmazására alapított törlési ok alkalmazásához, anélkül, hogy megkövetelné a rendelkezés alkalmazási feltételeinek teljesülését.

16. A Coorstek arra hivatkozik, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjával és 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben értelmezett 52. cikke (1) bekezdésének a) pontja eltérő célokat szolgál, és nem tekinthető úgy, hogy külön szabályként elsőbbséget élvez az utóbbival szemben. Szerinte egy védjegy törlésének két olyan esetéről van szó, amely teljesen eltérő alapokon nyugszik. A Coorstek szerint a megjelölés azzal a céllal történő bejelentése, hogy egy műszaki megoldást a bejelentő magának tartson fenn, sérti a tisztességes versenyt, még akkor is, ha a közkinccsé vált szabadalmaztatott műszaki hatás végül hatástalannak bizonyul.

17. A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a CeramTec fellebbezése a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) pontjában hivatkozott 7. cikke és e rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja közötti kapcsolat új kérdését veti fel. Hangsúlyozza, hogy a CeramTec a vitatott védjegyek bitorlása miatt kereseteket indított a Coorstek ellen Németországban, az Egyesült Államokban és Svájcban is, és hogy a Németországban indított jogvita keretében az Oberlandesgericht Stuttgart (stuttgarti regionális felsőbíróság, Németország) 2023. március 13-i ítéletével a cour d'appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) ítéletéből következőtől eltérő

megközelítést alkalmazott.[6] Ebből azt a következtetést vonja le, hogy a tagállamok fellebbviteli bíróságainak értelmezése eltér egymástól.

18. E körülmények között a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Önállóak, vagy akár kizárólagosak-e azok a törlési okok, amelyek egyrészt a védjegynek a [207/2009 rendelet 7. cikkével] ellentétes lajstromozásából, másrészt a bejelentőnek a bejelentés napján fennálló rosszhiszeműségéből erednek, és amelyek a rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában szerepelnek?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén értékelhető-e a bejelentő rosszhiszeműsége kizárólag a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt, a védjegyoltalmat feltétlen kizáró ok alapján, anélkül, hogy megállapítást nyerne, hogy a védjegyként bejelentett megjelölés kizárólag olyan formából áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges?

3) Úgy kell-e értelmezni a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontját, hogy az kizárja az olyan bejelentő rosszhiszeműségét, aki a védjegybejelentést valamely műszaki megoldás oltalma céljából nyújtotta be, amennyiben a bejelentést követően kiderült, hogy nem áll fenn kapcsolat a szóban forgó műszaki megoldás és a bejelentett védjegyet alkotó megjelölések között?”

19. Az alapeljárás felei, a francia kormány és az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket terjesztett elő. Ezen érdekeltek a 2024. november 13-i tárgyaláson adták elő szóbeli előterjesztéseiket.

IV. Elemzés

20. A Bíróság kérésének megfelelően a jelen indítvány az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésre fog összpontosítani.

21. Mielőtt megvizsgálnám, röviden felidézem a bejelentő által az európai uniós védjegy lajstromozása során tanúsított rosszhiszeműséggel kapcsolatos releváns ítélkezési gyakorlatot.

[6] A Bíróság Hivatalához benyújtott nemzeti iratokból kitűnik, hogy az Oberlandesgericht Stuttgart (stuttgarti regionális felsőbíróság) 2023. március 13-i határozatának tárgya a CeramTec által a német bíróságok előtt a vitatott védjegyeknek megfelelő új európai uniós védjegyek 2019. évi lajstromozását, illetve e védjegyek törlése iránt a Coorstek által az Európai Unió Szellemi Tulajdoni Hivatalához (EUIPO) benyújtott kérelmet követően indított bitorlási eljárás felfüggesztésének megszüntetése volt.

A. A vonatkozó ítélkezési gyakorlat rövid áttekintése

22. A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő „rosszhiszeműség” fogalma az uniós jog önálló fogalma.[7] Mivel e rendelet semmilyen meghatározást nem tartalmaz, e fogalom értelmét és terjedelmét az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentés szerint kell meghatározni, figyelembe véve azon szövegkörnyezetet, amelyben a kifejezéseket használják, illetve e rendelet célkitűzéseit.[8]

23. Bár a Bíróságnak már volt alkalma megállapítani – azonfelül, hogy az általános nyelvhasználatban elfogadott szokásos jelentése szerint a „rosszhiszeműség” fogalma tisztességtelen szándékot vagy gondolkodásmódot feltételez –, hogy e fogalmat a védjegyjog sajátos összefüggéseiben, azaz a gazdasági tevékenység körében kell értelmezni.[9] A Bíróság ily módon a Koton ítéletben megállapította, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában szereplő feltétlen törlési ok akkor alkalmazandó, ha a releváns és egybehangzó bizonyítékokból kitűnik, hogy az európai uniós védjegy jogosultja az e védjegy lajstromozása iránti kérelmet nem a versenyben való tisztességes részvétel céljából, hanem azzal a szándékkal nyújtotta be, hogy az üzleti tisztesség követelményeivel nem összhangban álló módon megsértse harmadik személyek érdekeit, vagy azzal a szándékkal, hogy – adott esetben nem is egy konkrét harmadik személyre vonatkoztatva – a védjegy funkcióitól, többek között az alapvető származásjelző funkciótól eltérő cél érdekében szerezzen kizárólagos jogot.[10]

24. A bejelentőnek a közösségi védjegyről szóló 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett rosszhiszeműségét globálisan, az eset valamennyi releváns tényezőjét figyelembe véve kell megítélni.[11] A védjegy bejelentőjének szándéka szubjektív elem, amelyet azonban az illetékes közigazgatási hatóságoknak és bíróságoknak objektív módon kell megállapítaniuk.[12] A rosszhiszeműségre vonatkozó állítás csak ily módon értékelhető objektív módon.[13]

25. Az ezen értékelés szempontjából releváns tényezők között szerepel többek között az a tény, hogy a bejelentő tudott vagy tudnia kellett volna azokról a körülményekről, amelyekre a vele szemben felhozott rosszhiszeműségre vonatkozó állítás keretében hivatkoztak.[14] Amint azt Sharpston főtanácsnok a Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli ügyre vonatkozó indítványában[15] kifejti, valamely szándék csak akkor minősíthető eleve tisztességtelennek, ha az érintett fél ismeri azt a ténybeli összefüggést, amelyben e minősítés helytállóvá válik.[16] Az ilyen tudomás vagy a tudomás vélelme azonban önmagában nem elegendő a rosszhiszeműség megállapításához.[17]

7 Lásd ebben az értelemben: Sky ítélet, 73. pont.

8 Lásd: 2019. szeptember 12-i Koton Mağazacilik Tekstil Sanayi ve Ticaret kontra EUIPO ítélet (C-104/18 P, a továbbiakban: Koton ítélet, EU:C:2019:724, 43. pont). Lásd még: Sky ítélet, 74. pont.

9 Lásd: Koton ítélet, 45. pont.

10 Lásd: Koton ítélet, 46. pont.

11 A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelettel (HL 1994. L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.) kapcsolatban lásd: 2009. június 11-i Chocoladefabriken Lindt & Sprüngli ítélet (C-529/07, a továbbiakban: Lindt ítélet, EU:C:2009:361, 37. pont).

12 Lásd: Koton ítélet, 47. pont; Lindt ítélet, 42. pont. Lásd még, a.eu felső szintű domain bevezetésére és funkcióira vonatkozó általános szabályok, valamint a bejegyzésre irányadó elvek megállapításáról szóló, 2004. április 28-i 874/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 162., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 34. kötet, 825. o.) 21. cikkének értelmében vett „rosszhiszeműség” fogalma kapcsán: 2010. június 3-i Internetportal und Marketing ítélet (C-569/08, EU:C:2010:311, 45. pont).

13 Lásd: Koton ítélet, 47. pont.

14 Lásd ebben az értelemben: Lindt ítélet, 39. pont.

15 C-529/07, a továbbiakban: Sharpston főtanácsnok Lindt ügyre vonatkozó indítványa, EU:C:2009:148, 60. pont.

16 Lásd: Sharpston főtanácsnok Lindt ügyre vonatkozó indítványa, 61. pont.

17 Lásd: Lindt ítélet, 40. és 41. pont; 2013. június 27-i Malaysia Dairy Industries ítélet (C-320/12, EU:C:2013:435, 37. pont).

26. A Bíróság és az Európai Unió Törvényszéke számos más tényezőt is relevánsnak tekintett, mint például a benyújtott védjegybejelentés és annak terjedelme,[18] a lajstromoztatni kért megjelölés eredete és korábbi használata,[19] valamint a bejelentett védjegy jellege,[20] a törlés kérelmezője és a vitatott védjegy jogosultja között fennálló kereskedelmi kapcsolatok, a védjegybejelentés üzleti logikája, a bejelentést övező események időbeli sorrendje,[21] valamint a megjelölés által a lajstromozás iránti kérelem benyújtásának időpontjában élvezett jó hírnév foka.[22]

27. Ugyanakkor e tényezők csupán példaértékűek azon elemek összességét illetően, amelyek figyelembe vehetők.[23] Amint ugyanis arra Sharpston főtanácsnok a Lindt ügyre vonatkozó indítványában rámutatott, a rosszhiszeműségnek a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett fogalma nem szűkíthető le sajátos körülmények egy korlátozott kategóriájára.[24]

28. Következésképpen, bár a Bíróság és a Törvényszék ítélkezési gyakorlata egyértelmű iránymutatással szolgál arra vonatkozóan, hogy miként kell értékelni az európai uniós védjegy bejelentőjének rosszhiszeműségét, ez a fogalom mindeddig határozatlan marad. Ez azt a közérdekű célt tükrözi, amely a megfelelő feltétlen törlési ok alapjául szolgál, és amely a visszaélésszerű vagy az üzleti tisztesség követelményeivel ellentétes védjegylajstromozások meghiúsítására irányul. Ezt a célt veszélyeztetné ugyanis, ha a rosszhiszeműséget kimerítő jelleggel határoznák meg, és az csak kimerítő jelleggel felsorolt körülményekkel lenne bizonyítható.[25]

B. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésről

29. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi a Bíróságtól, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok „önállóak”, illetve „kizárólagosak-e”.

30. Először e törlési okok önállóságának kérdését, majd pedig azok esetleges kizárólagos jellegének kérdését közelítem meg.

1. Önállóak-e a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltétlen törlési okok?

31. A jelen eljárásban észrevételeket előterjesztő valamennyi érdekelthez hasonlóan úgy vélem, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltétlen törlési okok egymástól függetlenek és önállóak abban az értelemben, hogy az egyik alkalmazása nem feltételezi a másik

[18] Lásd: Koton ítélet, 65. pont.

[19] Lásd: 2014. május 8-i Simca Europe kontra OHIM – PSA Peugeot Citroën [Simca] ítélet, T-327/12, EU:T:2014:240, 40. és 46. pont); lásd még: 2021. április 21-i Hasbro kontra EUIPO – Kreativni Dogadaji [MONOPOLY] ítélet (T-663/19, a továbbiakban: Hasbro ítélet, EU:T:2021:211, 38. pont).

[20] Lásd: Lindt ítélet, 50. pont.

[21] Lásd: Koton ítélet, 62–64. pont.

[22] Lásd: Lindt ítélet, 51. pont.

[23] Lásd többek között: 2022. július 6-i Zdút kontra EUIPO – Nehera és társai (nehera) ítélet (T-250/21, EU:T:2022:430, 28. pont).

[24] Sharpston főtanácsnok Lindt ügyre vonatkozó indítványa, 60. pont.

[25] Lásd ebben az értelemben a Bíróság által a Lindt ítéletben figyelembe vett körülményekre vonatkozóan a Hasbro ítélet 37. pontját. A domainnevek bejegyzésének ágazatában a „rosszhiszeműség” fogalmát illetően lásd még: 2010. június 3-i Internetportal und Marketing ítélet (C-569/08, EU:C:2010:311, 37. pont).

alkalmazását vagy alkalmazásának hiányát és nem is függ attól. Mindegyiknek saját hatálya van, és önmagában igazolja az európai uniós védjegy törlését, ha az alkalmazására irányadó feltételek teljesülnek.

32. Először is, e függetlenség következik a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének szövegéből és szerkezetéből. A két feltétlen törlési ok külön megfogalmazás tárgyát képezi: egy felsorolás két bekezdésében szerepelnek, amelyeknek az egyedüli elemeit képezik. Ezeket egy pontosvessző választja el egymástól, amely szemantikailag tükrözi az uniós jogalkotó azon szándékát, hogy egyértelműen megkülönböztesse a két esetet. Egyébiránt e rendelkezés sem a bevezető mondatában, sem az azt követő felsorolásban nem tartalmaz olyan kifejezéseket, amelyek arra utalnának, hogy a rendelkezés elemei kumulatívak lennének.

33. Továbbá a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésében felsorolt feltétlen törlési okok önállóságát megerősíti egyrészt azon összefüggések elemzése, amelyekbe illeszkednek, másrészt pedig az általuk követett célok elemzése.

34. Ami az összefüggést illeti, ez az önállóság mindenekelőtt abból a tényből következik, hogy az e rendelkezés b) pontjában foglalt törlési okkal ellentétben az a) pontban foglalt törlési ok az említett rendelet 7. cikkében foglalt feltétlen kizáró okokra utal, és azt e cikkel összefüggésben kell értelmezni. Továbbá, amint azt a jelen eljárásban észrevételeket benyújtó több érdekelt megjegyezte, a 207/2009 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében felsorolt lajstromozást kizáró okok egymástól függetlenek, és önálló vizsgálatot igényelnek,[26] így e rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) pontja maga is olyan feltétlen törlési okokra vonatkozik, amelyek egymástól függetlenek, és amelyek mindegyike saját hatállyal rendelkezik. Az ilyen önállóságot még inkább el kell ismerni az e rendelkezés b) pontjában foglalt törlési ok tekintetében. Végül, bár a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdése összességében kimerítő jelleggel sorolja fel az európai uniós védjegyek törlési okait,[27] az a) és b) pontban előírt rendelkezések eltérő jellegűek, mivel az előbbi zárt jellegű, és csak az említett rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében kimerítően felsorolt esetekben alkalmazandó, míg az utóbbi a „rosszhiszeműség” nyitott és változó fogalmára utal, amely meghatározatlan számú helyzetben alkalmazható.

35. Ami a célokat illeti, a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt feltétlen törlési okoknak, bár osztják az uniós védjegyszabályok által követett célt, vagyis azt, hogy hozzájáruljanak az Unión belüli torzulásmentes verseny rendszeréhez,[28] eltérő rendeltetésük van.

36. Az e rendelkezés a) pontjában foglalt feltétlen törlési ok célja azon védjegyek érvénytelenítése, amelyeket annak ellenére lajstromoztak, hogy nem felelnek meg a 207/2009 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében előírt valamennyi feltételnek, és ezért nem alkalmasak a lajstromozásra. A védjegy hiányosságát szankcionálja, és az azon feltétlen kizáró ok mögött meghúzódó közérdek védelmére irányul, amelyhez csatlakozik.

[26] A 40/94 rendelettel kapcsolatban lásd: 2008. május 8-i Eurohypo kontra OHIM ítélet (C-304/06 P, EU:C:2008:261, 54. pont).

[27] Lásd: Sky ítélet, 57. és 58. pont.

[28] Lásd többek között: Sky ítélet, 74. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

37. Ami többek között a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt okot illeti, amely az egyetlen olyan ok, amely a jelen ügy szempontjából releváns, [29] a Bíróság kimondta, hogy az amögött meghúzódó közérdek annak elkerülése, hogy a védjegyoltalom a jogosult számára monopóliumot nyújtson műszaki megoldásokra vagy az áru használati jellemzőire. [30] A Bíróság azt is pontosította, hogy e rendelkezés egyensúlyt teremt két követelmény között, amelyek mindegyike alkalmas arra, hogy hozzájáruljon az egészséges és jóhiszemű verseny rendszerének megvalósításához, nevezetesen egyrészt az annak elkerüléséhez kapcsolódó követelmény között, hogy a szabadalmaztatott műszaki megoldás oltalma a szabadalom lejártát követően is fennmaradjon, másrészt pedig azon követelmény között, hogy a lajstromozás kizártságát azokra a védjegyekre korlátozzák, amelyek ténylegesen akadályoznák valamely műszaki megoldás más vállalkozások általi használatát. [31]

38. A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétlen törlési ok célja annak biztosítása, hogy az európai uniós védjegyrendszert igénybe venni kívánó gazdasági szereplők tisztességesen vegyenek részt a versenyben. Célja tehát a *védjegybejelentésben rejlő hiba* szankcionálása, nem pedig magának a védjegynek a szankcionálása. [32]

39. A 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában foglalt törlési okok önállósága nem jelenti szükségszerűen azt, hogy azok kizárólagosak is.

2. Kizárólagosak-e a 207/2009 rendelet 52. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltétlen törlési okok?

40. Előzetesen megjegyzem, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének szövege sem a bevezető mondatában, sem az azt követő felsorolásban nem tartalmaz olyan kifejezéseket, amelyek arra utalnának, hogy e felsorolás két eleme kölcsönösen kizárja egymást, vagy éppen ellenkezőleg, egymás mellett állhat fenn. Azt a kérdést tehát, hogy ezen elemek között fennáll-e logikai kizárólagossági kapcsolat, többek között azon összefüggések és célkitűzések fényében kell megvizsgálni, amelyekbe e rendelkezés illeszkedik.

41. E tekintetben először is úgy tűnik számomra, hogy a 207/2009 rendeletben semmi nem tiltja, hogy az európai uniós védjegyet az e rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában említett több feltétlen törlési ok alapján töröljék. Ez az eshetőség valószínűleg nem gyakori, mivel az európai uniós védjegy törléséhez elegendő, ha e törlési okok valamelyikének feltételei teljesülnek, [33] és a törlés következményei az annak alapjául szolgáló októl függetlenül azonosak. [34] Mindazonáltal nem zárható ki különösen a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának együttes alkalmazása, tekintettel többek között arra, hogy e rendelet 52. cikke

[29] Emlékeztetek arra, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának az alapeljárásban alkalmazandó eredeti változata úgy rendelkezett, hogy nem részesülhet védjegyoltalomban az olyan megjelölés, amely kizárólag olyan formából áll, amely „a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges”. E feltétlen kizáró ok terjedelmét módosította a 2015/2424 rendelet, amely bevezette a jelenleg a 2017/1001 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában használt megfogalmazást, amely az olyan megjelölésre utal, amely kizárólag „az árunak olyan formájából vagy egyéb jellemzőjéből áll, amely a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges”. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolása érdekében azonban nem szükséges megvizsgálni azt a kérdést, hogy a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjára lehet-e hivatkozni valamely áru színe lajstromozásának megakadályozása érdekében, mivel e kérdések abból az előfeltevésből indulnak ki, hogy az e rendelkezésben foglalt feltétlen kizáró ok az alapügy körülményei között semmiképpen nem alkalmazható.

[30] Lásd: 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 43. pont).

[31] Lásd ebben az értelemben: 2010. szeptember 14-i Lego Juris kontra OHIM ítélet (C-48/09 P, EU:C:2010:516, 44–48. pont).

[32] Lásd ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok Lindt ügyre vonatkozó indítványa, 41. pont.

[33] Lásd többek között: 2013. július 11-i SA.PAR. kontra OHMI - Salini Costruttori (GRUPPO SALINI) ítélet (T-321/10, EU:T:2013:372, 46. pont).

[34] Lásd a 207/2009 rendelet 55. cikkét.

(3) bekezdésének megfelelően, ha a törlési ok csak az európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő áruk, illetve szolgáltatások egy része tekintetében áll fenn, a védjegy nem törölhető teljes egészében. [35]

42. Másodszor, a 207/2009 rendeletben semmi sem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok valamelyike alkalmazhatatlanságának megállapítása a másik alkalmazásának akadályát képezi. A jelen indítvány 31–38. pontjából kitűnik, hogy e törlési okok mind alkalmazási feltételeik, mind céljuk és rendeltetésük tekintetében eltérnek. Ennélfogva nem zárható ki eleve, hogy amennyiben azokra együttesen hivatkoztak valamely törlésre irányuló viszontkereset alátámasztására, és az egyiket megvizsgálták és elutasították, a másik mégis alkalmazandó. Így például az a tény, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (2) bekezdésének megfelelően az e rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b), c) vagy d) pontjával összefüggésben értelmezett (1) bekezdésének a) pontján alapuló törlési kérelemnek nem lehet helyt adni azzal az indokkal, hogy a vitatott védjegy időközben megkülönböztető képességre tett szert, nem képezi akadályát annak, hogy e védjegyet az említett rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján töröljék, amelyre szintén hivatkoznak az említett kérelem alátámasztásaként, amennyiben megállapítást nyer, hogy jogosultja azt rosszhiszeműen lajstromoztatta.

3. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdéssel kapcsolatos következtetés

43. Következésképpen a fenti megfontolásokra tekintettel úgy vélem, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok önállóak, de nem kizárólagosak.

C. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésről

44. Előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésével, amelyet arra az esetre tettek fel, ha a Bíróság nemleges választ adna az első kérdésre, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az olyan bejelentő rosszhiszeműsége, akinek az a szándéka, hogy egy kizárólag a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formából álló megjelölést részesítsen oltalomban, megállapítható-e attól a kérdéstől függetlenül, hogy e megjelölés lajstromozása ellentétes-e a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt feltétlen kizáró okkal.

45. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés elemzéséből kitűnik, hogy az európai uniós védjegynek a bejelentő rosszhiszeműségén alapuló feltétlen törlési oka a lajstromozás valamely feltétlen kizáró okához kapcsolódó feltétlen törlési okokhoz képest sajátos hatállyal és céllal rendelkezik.

[35] Emlékeztetek arra, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett, a lajstromozás feltétlen kizáró okaihoz kapcsolódó törlési okokhoz hasonlóan előfordulhat, hogy a rosszhiszeműség csak bizonyos árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek tekintetében a vitatott védjegyet lajstromozták; lásd ebben az értelemben: Sky ítélet, 79. és 80. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja.

46. A rosszhiszeműség megállapítása nem attól függ, hogy a védjegybejelentés tárgyát képező megjelölés lajstromozható-e, vagy sem, hanem azt követeli meg, hogy a bejelentő szándékát a releváns körülmények összességének fényében értékeljék, és ellenőrizzék, hogy az megfelel-e a védjegyjog és a gazdasági tevékenység joga sajátos összefüggésében elfogadhatóként elismert magatartás normáinak. [36]

47. Ily módon, amint arra a Bizottság az észrevételeiben helyesen hivatkozik, a rosszhiszeműség nem vezethető le pusztán abból az objektív tényből, hogy a védjegybejelentést egy olyan megjelölés oltalma érdekében nyújtották be, amelynek lajstromozása a 207/2009 rendelet 7. cikkében foglalt feltétlen kizáró okok valamelyike alapján kizárt. Ez ellentétes lenne mind az e rendelet 52. cikke (1) bekezdésének a), illetve b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok önállóságával, mind pedig azzal az elvvel, amely szerint a jóhiszeműséget az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell. [37] Ezzel szemben annak megállapítása, hogy valamely megjelölés lajstromozására valamely feltétlen kizáró okkal ellentétesen került sor, magában foglalja, hogy az ezen ok alkalmazásához szükséges valamennyi objektív feltétel teljesül, függetlenül a bejelentő szándékától.

48. A feltétlen törlési okok önállósága azonban nem zárja ki az esetleges átfedéseket a védjegy érvényességének konkrét esetben történő értékelése során.

49. A rosszhiszemű lajstromozásokat jellegüknél fogva különböző ténybeli és jogi körülmények jellemezhetik. Ez különösen megnehezíti annak elvont módon történő meghatározását, hogy mi jellemzi az ilyen lajstromozást, és – amint láttuk – ahhoz vezet, hogy a rosszhiszeműségre vonatkozó minden egyes állítást a törlés kérelmezője által előterjesztett releváns tényezők összessége alapján kell értékelni.

50. Ebben az összefüggésben nem kizárt, hogy az ezen értékelés keretében figyelembe veendő bizonyos elemek akkor is figyelembe vehetők, amikor annak értékeléséről van szó, hogy a védjegyet a lajstromozást kizáró valamely feltétlen ok megsértésével lajstromozták-e, anélkül azonban, hogy ehhez az szükséges lenne, hogy ezen ok alkalmazásának valamennyi feltétele teljesüljön.

51. A Bíróság egyébként hasonló következtetésre jutott a Koton ítéletben, amikor a bejelentő rosszhiszeműségén alapuló feltétlen törlési ok és a bejelentett megjelöléssel összetéveszthető korábbi védjegy fennállására vonatkozó, a 207/2009 rendelet 53. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt viszonylagos törlési ok közötti esetleges átfedéseket kellett feltárnia. [38]

[36] Lásd ebben az értelemben: 2019. november 13-i Outsource Professional Services kontra EUIPO ítélet (C-528/18 P, EU:C:2019:961, 69. pont), amelyben egy harmadik személy által használt leíró jellegű megjelölés bejelentője általi kisajátításáról volt szó.

[37] Az európai uniós védjegy érvényességét vélelmezni kell (lásd a 207/2009 rendelet 99. cikkének (1) bekezdését). Így a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozni szándékozó, törlést kérelmező félre hárul azon körülmények bizonyítása, amelyek alapján a bejelentőnek a lajstromozás iránti kérelem benyújtásakor fennálló rosszhiszeműségére lehet következtetni. Ezt követően a jóhiszeműség vélelmének megdöntése miatt ez utóbbinak kell az említett védjegy bejelentésével elérni kívánt célokra és üzleti logikára vonatkozóan elfogadható magyarázattal szolgálnia, lásd ebben az értelemben: Hasbro ítélet, 42. és 43. pont.

[38] Ebben az ítéletben a Bíróság, hangsúlyozva, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltétlen törlési ok alapvetően különbözik az e rendelet 53. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt viszonylagos törlési októl, elismerte, hogy ez utóbbi rendelkezés alkalmazásának egyik feltétele, nevezetesen a vitatott védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik személy általi használata, a rosszhiszeműség értékelése szempontjából releváns összefüggésbeli elemnek minősülhetett, anélkül azonban, hogy ez szükségszerűen azt jelentené, hogy ezen alkalmazási feltételek összességének és különösen az összetéveszthetőség fennállására vonatkozó feltételnek teljesülnie kellene (lásd: Koton ítélet, 49., 53. és 54. pont; lásd még: 2019. november 13-i Outsource Professional Services kontra EUIPO ítélet [C-528/18 P, EU:C:2019:961, 61. pont]).

52. Az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben, amikor a törlésre irányuló viszontkereset keretében lényegében azt kifogásolják, hogy az európai uniós védjegy jogosultja a védjegy lajstromozásával olyan stratégiát követett, amely annak megakadályozására irányult, hogy versenytársai olyan műszaki megoldást tartalmazó termékeket kínáljanak a piacon, amelyen egy lejárt szabadalomnak köszönhetően monopóliumot élvezett, az a kérdés, hogy az ilyen lajstromozást rosszhiszeműnek kell-e tekinteni, különbözik attól a kérdéstől, hogy az érintett védjegy kizárólag a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges formából áll-e, és ezért a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjával összefüggésben értelmezett 52. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt feltétlen törlési ok hatálya alá tartozik-e. Az első esetben a bejelentő által követett célok jogszerűsége kérdőjeleződik meg, míg a másodikban a védjegy érvényessége.

53. Ebből következik, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdése a) pontjának és e rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának együttes alkalmazására vonatkozó feltételek teljesülésének hiánya önmagában nem képezi akadályát annak, hogy az ilyen kereset tárgyában eljáró nemzeti bíróság megállapítsa, hogy az érintett védjegyet rosszhiszeműen lajstromozták, amennyiben releváns és egybehangzó valószínűsítő körülményekből kitűnik, hogy a védjegyjogosult az e védjegy lajstromozása iránti kérelmet nem a versenyben való tisztességes részvétel céljából, hanem tisztességtelen szándékkal nyújtotta be.

54. Az ilyen szándék fennállásának értékelése során az eljáró nemzeti bíróság figyelembe vehet olyan körülményeket, amelyeket figyelembe lehetett volna venni az érintett védjegy érvényességének a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjával összefüggésben értelmezett 52. cikke (1) bekezdésének a) pontjára tekintettel történő vizsgálata során, mint például az érintett védjegy jellegét, és azt a tényt, hogy e védjegy bizonyos jellemzői időközben lejárt szabadalom oltalma alatt álltak. E lehetőség elismerése nem eredményezi a bejelentő rosszhiszeműségének „kizárólag a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjában foglalt, a védjegyoltalmat feltétlen kizáró ok alapján” történő értékelését, sem e rendelkezés és e rendelet 52. cikke (1) bekezdése b) pontjának „együttes” értelmezését,[39] vagy a „rosszhiszeműség” fogalmára való utalással az említett ok alkalmazási feltételei teljesülése elmaradásának orvoslását.

55. Mindemellett az általam leírthoz hasonló körülmények között véleményem szerint a rosszhiszeműség nem vezethető le pusztán abból a körülményből, hogy a szóban forgó megjelölés lajstromozását egy korábbi szabadalom oltalma alatt álló termék külső jellegzetességeinek védelme céljából kérték, amennyiben bebizonyosodik, hogy e megjelölés nem tartozik a 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának hatálya alá.[40] Más releváns bizonyítékoknak kell tehát alátámasztaniuk azt az állítást, hogy a kérelmező nem a versenyben való tisztességes részvétel érdekében, hanem tisztességtelen szándékkal járt el.

56. Elismerem, hogy ebben az összefüggésben a jogszerű üzleti stratégia és a rosszhiszeműség közötti határvonal a konkrét esetben meglehetősen kényesnek bizonyulhat.

[39] Az ilyen együttes értelmezést mindenképpen ki kell zárni; lásd analógia útján: 2015. szeptember 16-i Société des Produits Nestlé ítélet (C-215/14, EU:C:2015:604, 50. pont).

[40] Az EUIPO negyedik fellebbezési tanácsa lényegében ebben az értelemben foglalt állást az R 12/2024-4. sz. ügyben 2024. december 6-án hozott határozatában, amely elérhető a https://euipo.europa.eu/eSearchCLW/#key/trademark/APL_20241206_R0012_2024–4_001620566 címen. Miután megállapította, hogy a szóban forgó védjegy nem tartozik a 2017/1001 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontja ii. alpontjának hatálya alá, e fellebbezési tanács, megjegyezve, hogy a rosszhiszeműségre vonatkozó állítás egyetlen érven alapul – nevezetesen azon, hogy a védjegyet azért jelentették be, hogy mesterségesen helyettesítsék a szabadalmi oltalmat a védjegyoltalommal –, arra a következtetésre jutott, hogy azt el kell utasítani, mivel téves előfeltevésen alapul.

57. A bejelentő tényleges szándékának megállapítása érdekében az eljáró nemzeti bíróság feladata, hogy értékelje az adott ügyet jellemző tényezők összességét, többek között a szóban forgó védjegy jellegét,[41] az oltalom alatt álló megjelölés eredetét és annak a létrehozása óta történő használatát, a szabadalom terjedelmét, valamint az események időbeli sorrendjét. Megalapozottsága esetén a rosszhiszeműség mellett szóló bizonyíték lehet továbbá a védjegyjogosultnak a védjegybejelentés időpontjában fennálló azon meggyőződése, hogy a bejelentett megjelölés kiterjedt a korábban a szabadalma oltalma alatt álló műszaki megoldásra, az a körülmény, hogy ugyanebben az időpontban e meggyőződést a versenytársai, a szóban forgó áruk használói és a tudományos körök is osztották, valamint az a tény, hogy a védjegyjogosult megpróbálta fenntartani ezt a meggyőződést az ügyfelei körében, például azáltal, hogy szándékosan összekapcsolta a védjegye által lefedett megjelölést a szabadalma oltalma alatt álló műszaki megoldással, ily módon eltérítve a védjegyet funkcióitól, különösen a származásjelzéstől. Általánosabban, az ilyen értékelés során figyelembe lehet venni a védjegyjogosult minden olyan cselekményét, amely alátámaszthatja azon szándékát, hogy a kért lajstromozást az uniós védjegyszabályozás által követett céloktól eltérő célokra használja, és különösen annak megakadályozása érdekében, hogy a versenytársak belépjenek a piacra azon műszaki megoldás használatával, amely tekintetében szabadalma folytán monopóliumot élvezett.

58. A tisztességtelen szándék alátámasztását és a jóhiszemű bejelentés vélelmének megdöntését lehetővé tevő valószínűsítő körülmények fennállása esetén a védjegyjogosultra hárul annak bizonyítása, hogy a védjegy lajstromozása jogszerű kereskedelmi stratégiába illeszkedik, vagy hogy jogos érdekeinek védelmével kapcsolatos okokból járt el.[42] Ebben az összefüggésben azonban a rosszhiszeműség nem zárható ki pusztán amiatt, hogy a védjegyjogosult által a védjegybejelentés benyújtásának időpontjában vélelmezett műszaki megoldásról ezen időpontot követően kiderült, hogy objektíve nem létezik. Azokat a körülményeket ugyanis, amelyek csak a rosszhiszeműség értékelése szempontjából releváns időpontot követően következnek be, csak annyiban lehet figyelembe venni, amennyiben azok a bejelentő ezen időpontban fennálló szándékára utalnak.[43] Egyébiránt önmagában az a tény, hogy valamely rosszhiszeműen lajstromozott védjegy betölti a védjegy sajátos funkcióit, és különösen a származásjelző funkciót, önmagában nem képezi akadályát a védjegy érvénytelenítésének, amint azt egyértelműen bizonyítja a 207/2009 rendelet 52. cikkének (2) bekezdésében foglalt szabály alkalmazhatatlansága a rosszhiszemű lajstromozásra.

59. A végkövetkeztetések levonása előtt szeretnék röviden kitérni egy, a CeramTec által az észrevételeiben említett kérdésre. E társaság azt állítja, hogy a rosszhiszeműség a visszaélésszerű magatartással összefüggésben jellemző, és a verseny objektív sérelmét igényli, ami kizárt akkor, ha az érintett védjegy egyrészt nem akadályozza meg a védjegyjogosult versenytársait abban, hogy valamely műszaki megoldást használjanak, másrészt pedig ha az betölti a védjegy származásjelző funkcióját.

[41] A védjegy jellegét illetően emlékeztetni kell arra, hogy a Lindt ítéletben a Bíróság megállapította, hogy amennyiben a lajstromoztatni kért érintett megjelölés a termék teljes formájából és ábrázolásából áll, a bejelentő rosszhiszeműsége könnyebben megállapítható, mivel a versenytársaknak a termék ezen elemeinek szabad megválasztására vonatkozó lehetőségét korlátok közé szorítják a technológiai és kereskedelmi tényezők oly módon, hogy a védjegyjogosult hatékonyan meg tudja akadályozni a versenytársait nem pusztán az azonos vagy hasonló megjelölés használatában, de az összehasonlítható termékek forgalmazásában (lásd ezen ítélet 50. pontját).

[42] Lásd: Lindt ítélet, 47. és 48. pont; lásd még: 2023. december 13-i Good Services kontra EUIPO – ITV Studios Global Distribution (EL ROSCO) ítélet (T-383/22, EU:T:2023:801, 29. pont).

[43] Lásd ebben az értelemben: Lindt ítélet, 35. és 41. pont. Ez a kérdés képezi közelebbről az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés tárgyát, amelyre a jelen indítvány nem terjed ki.

60. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a rosszhiszeműséget a védjegyjogra alkalmazva vagy arra irányuló „szándék” jellemzi, hogy „az üzleti tisztesség követelményeivel nem összhangban álló módon [megsértsék] harmadik személyek érdekeit”, vagy arra, hogy „adott esetben nem is egy konkrét harmadik személyre vonatkoztatva […] a védjegy funkcióitól […] eltérő [célt kövessenek]”.[44] A Bíróság tehát az esetek két olyan kategóriáját különböztette meg, amelyek igazolhatják a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdése b) pontjának alkalmazását; a második azokat az eseteket foglalja magában, amelyekben a védjegybejelentéssel elérni kívánt kizárólagos jog nem illeszkedik a védjegy valamelyik funkciójának logikájába.

61. Míg ez a kategória minden visszaélésszerű bejelentési stratégiára kiterjed,[45] a Bíróság és a Törvényszék ítélkezési gyakorlatából nem következik, hogy az kizárólag a „joggal való visszaélésnek” minősíthető magatartásokra korlátozódna.[46] Ezen ítélkezési gyakorlatból az sem következik, hogy az e második kategóriába tartozó esetekben a rosszhiszeműség megállapításának feltétele a versenytorzítás vagy annak veszélye fennállásának bizonyítása, vagy annak bizonyítása, hogy a védjegyjogosult tisztességtelen előnyhöz juthatott a visszaélésszerű magatartásából.[47] Mindenesetre, mivel a bejelentő rosszhiszeműségének értékelése szempontjából releváns időpont a védjegybejelentés érintett általi benyújtásának időpontja,[48] adott esetben az ezen időpontban fennálló körülmények fényében kell értékelni mind a verseny sérelmének objektív veszélyét, mind a jogosult azon lehetőségét, hogy a védjegy lajstromozásából jogtalan előnyhöz jusson, nem pedig – amint azt a CeramTec sugallni látszik – egy későbbi szakaszban.[49]

62. Következésképpen a kifejtett megfontolásokra tekintettel úgy vélem, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 207/2009 rendelet 52. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy a bejelentő rosszhiszeműségének értékelése céljából figyelembe vehetők olyan elemek, amelyek a vitatott védjegy e rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjával összefüggésben értelmezett 52. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján történő feltétlen törléséhez vezethetnek. Önmagában az a körülmény, hogy a lajstromozás feltétlen kizáró oka alkalmazásának ez utóbbi rendelkezésben

44 Lásd különösen: Koton ítélet, 46. pont.

45 Lásd ebben az értelemben: 2016. július 7-i Copernicus-Trademarks kontra EUIPO – Maquet (LUCEO) ítélet (T-82/14, EU:T:2016:396, 28–33. és 48–52. pont); a fellebbezést elutasította: 2017. december 14-i Verus kontra EUIPO végzés (C-101/17 P, EU:C:2017:979); 2022. július 13-i Pejovič kontra EUIPO – ETA živilska industrija (TALIS) ítélet (T-283/21, EU:T:2022:438, 30–32. pont), valamint ugyanebben az értelemben, de eltérő összefüggésben: 2024. január 17-i Athlet kontra EUIPO – Heuver Banden Groothandel (ATHLET) ítélet (T-650/22, EU:T:2024:11, 52. pont); 2022. szeptember 7-i Segimerus kontra EUIPO – Karsten Manufacturing (MONSOON) ítélet (T-627/21, EU:T:2022:530, 37. pont).

46 A Hasbro ítéletben (72. pont), amelyre a CeramTec hivatkozik, a Törvényszék annak megjegyzésére szorítkozott, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperes által a használat bizonyítására vonatkozó szabály megkerülésére irányuló bejelentési stratégia „némileg [emlékeztetett] a joggal való visszaélés esetére”. Kokott főtanácsnok a Koton ügyre vonatkozó indítványában (C-104/18 P, EU:C:2019:287) rámutatott arra, hogy a „rosszhiszeműség vizsgálata során […] iránymutatást adhat a visszaélésszerű magatartás megállapításával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat” (31. pont), nyitva hagyva ugyanakkor azt a kérdést, hogy „a rosszhiszeműség – visszaéléstől eltérően – nem a cél meghiúsulásától és a jogtalan előnytől függ, hanem […] az elfogadott etikai magatartási normáktól, illetve a tisztességes kereskedelmi és üzleti gyakorlattól való eltérést [jelenti-e]” (37. pont). A Bíróság a Koton ítéletben nem foglalkozott nyíltan a kérdéssel, hanem az ezen ítélet 46. pontjában szereplő dichotómia bevezetésére szorítkozott.

47 Igaz, hogy a Hasbro ítélet 74. pontjában, amelyre a CeramTec hivatkozik, a Törvényszék az EUIPO azon megállapítására támaszkodott, amely szerint a fellebbező ténylegesen hasznot húzott megismételt bejelentési stratégiájából. Mindazonáltal e 74. pontból, amelyben az szerepel, hogy ezt a megállapítást „az arra utaló bizonyítékok ellenére [tették], hogy a felperes szándéka többek között annak elkerülésére irányult, hogy igazolnia kelljen a vitatott védjegy használatát”, az következik, hogy a Törvényszék a kifogásolt stratégia révén húzott hasznot a bejelentőnek a védjegybejelentés benyújtásakor fennálló tisztességtelen szándékát alátámasztó későbbi elemnek, nem pedig a rosszhiszeműség megállapításához szükséges elemnek tekintette.

48 Lásd: Lindt ítélet, 35. pont.

49 Ez egyébként kitűnik a 2022. július 6-i Zdút kontra EUIPO – Nehera és társai (nehera) ítéletből (T-250/21, EU:T:2022:430), amelyre a CeramTec az észrevételeiben hivatkozik. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben ugyanis a Törvényszék elutasította a bejelentő azon szándékán alapuló rosszhiszeműségre vonatkozó állítást, hogy élősködő magatartást tanúsít, amely abban állt, hogy tisztességtelenül kihasználja egy korábbi védjegy jóhírnevét, miután többek között megállapította, hogy e védjegy a védjegybejelentés benyújtásának időpontjában már nem élvezett jóhírnevet (ezen ítélet 45–53., 66., 69. és 70. pontja).

előírt feltételei nem állnak fenn teljes mértékben, nem zárja ki sem az ilyen figyelembevételt, sem az említett védjegy törlését a bejelentő rosszhiszeműsége miatt, amennyiben az adott ügyre jellemző, a védjegybejelentés időpontjában fennálló valamennyi releváns tényező alapján az derül ki, hogy e bejelentést nem a versenyben való tisztességes részvétel céljából, hanem tisztességtelen szándékkal nyújtották be.

V. Végkövetkeztetés

63. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Cour de Cassation (semmítőszék, Franciaország) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

1) Az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet módosított változata 52. cikkének (1) bekezdését

   a következőképpen kell értelmezni:

   az e rendelkezés a) és b) pontjában foglalt feltétlen törlési okok, amelyek a védjegynek az e rendelet 7. cikkében foglalt rendelkezésekkel ellentétes lajstromozására, illetve a bejelentőnek a védjegybejelentés során tanúsított rosszhiszeműségére vonatkoznak, önállóak, de nem kizárólagosak.

2) A bejelentő rosszhiszeműségének értékelése céljából figyelembe vehetők olyan elemek, amelyek a vitatott védjegy 207/2009 rendelet 7. cikke (1) bekezdése e) pontjának ii. alpontjával összefüggésben értelmezett 52. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján történő feltétlen törléséhez vezethetnek. Önmagában az a körülmény, hogy a lajstromozás feltétlen kizáró oka alkalmazásának ez utóbbi rendelkezésben előírt feltételei nem állnak fenn teljes mértékben, nem zárja ki sem az ilyen figyelembevételt, sem az említett védjegy törlését a bejelentő rosszhiszeműsége miatt, amennyiben az adott ügyre jellemző, a védjegybejelentés időpontjában fennálló valamennyi releváns tényező alapján az derül ki, hogy e bejelentést nem a versenyben való tisztességes részvétel céljából, hanem tisztességtelen szándékkal nyújtották be.